

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKEENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1998 йил 29 август, шанба • № 68 (11.051) •

Эркин нархда сотилади

ЭНГ УДУҒ, ЭНГ АЗИЗ БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАҚ!

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ЎН ИККИНЧИ
СЕССИЯСИ ТҮГРИСИДА

АХБОРОТ

Биринчи чакириқ Узбекистон Республикаси Олий Мажлисингин ўн иккинчи сессияси 28 августандаги Тошкентда ўз ишини бошлади.

Парламент сессияси ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этмоқда.

Мажлислар залида Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари, республика ташкилотларининг раҳбарлари, хорижий давлатлар эмбасида ва дипломатия корпуси вакиллари, республика ва хорижий оммавий аҳборот воситаларининг муҳбирилари ҳозир бўлганлар.

Сессияни Олий Мажлис раиси Э. Халилов бошчармодда.

Олий Мажлис сессия ишчи органи — котибияти тузди, кун тартибини тасдиқлади.

Депутатлар мандат комиссиясининг раиси

Ш. Мирзиеевнинг маърузасини тингладилар ва Олий Мажлисингин янги сайланган депутатлари вақолатларини эътироф этиш түгрисида қарор қабул қилилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сессияда маъруза қилид.

Халқaro ишлар ва парламентлардо алоқалар кўмитасининг раиси Э. Воҳидов Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий вазиятни кескинлаштириш муносабати билан қўмитадаги депутатларнинг топшириғига биноан маҳсус баёнот қабул қилишини таклиф этди. Бу тақлифи сўзга чикқан Милий Тикшенин демократик партиясининг раиси И. Рафуров, Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг ўринbosari, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Гуломова, «Нуроний» жамғармаси Кащадарё бўлими фаҳрийлар кенгашининг раиси

С. Усмонов, Сурхондарё вилояти Денов туманинг ҳокими Т. Менглиев, Ўзбекистон Фанлар академияси Қорақалпогистон бўлими Тил ва адабиёт институтининг бўлим мудири X. Ҳамидов қўллаб-кувватлади.

Парламент Олий Мажлис бәёнотини қабул қилиди, унда БМТ ва Жаҳон ҳамхамияти бу мамлакатда ҳунарзликни тўхтатиш ва ағон муммосини тинч йўл билан ҳал этиш йўлларини излаш учун шошилинч чоралар кўришга давлат этилган.

Парламентда биринчи ўқишида кўриб чиқилаётган Ўзбекистон Республикаси ўй-жой Кодекси лойҳаси түгрисида қонунчилик ва суд-хуқуқий масалалар қўмитаси раисининг

(Давоми 2-бетда).

ХАЛҚИМИЗ ЖИПСЛИГИ – ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ГАРОВИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

Хурматли халқ депутатлари!

Энг аввало, сизлар билан кутлуг айём — мамлакатимиз Мустақилларининг етийиллиги арафасида ҳардкор кўришиб турганимдан фоят маминум эканимни изхор этишига изоязот бергайсиз.

Шу кунларда ўтган даврда амалга оширган ишларимизни сархисоб килиш, олдимизда турган муаммолар ҳақида тапириш табийидир. Шунингдек, мамлакатимиз ва унинг атрофида содир бўлаётган айrim хатарли ва кескин масалалар ҳақида ҳам сизлар билан фикр алмаша болсан.

Мен сизларнинг эътиборингизга ҳавола этмоқчи бўлган биринчи масала — бу демократик жамият ва ҳуқуқий давлат барпо этиш борасида қабул қиласдан тоннунларимизнинг сўзсиз бажарлишини таъминлаш масаласидир. Бугунга кунда барча муаммоларимиз като-рида бу масала энг долзарб вазифага яланномоқда.

Биз мамлакатимизда янги, мустаҳкаммийати замин яраттиди, деб айтишга барча асосимиз бор. Бугун биз:

— давлат қурилиши соҳасида;

— сиёсий тузумни шакллантириш ва ҳамиятининг демократик асосларини ву-жудга келтириш, инсон ҳуқуқларини ва эркинликларини химоя этиш соҳасида;

— иктисадни истоҳа килиш ва ихтиёмий ўнталирилган бозор иктисадиётини барпо этиши соҳасида;

спертларнинг баҳоларига кўра, демократик ўзғаришлар ва бозор муносабатларига ўтётгандан давлатлар олдига кўйиладиган энг юксак ва талабиан мөтээрларга тўла жавоб берга олади.

Конунчилик соҳасида киглан улкан ишларимизни сархисоб килилар эканиз, аввалинбор, сиз мухтарам депутатларнинг хизматларинингизни, конун чиқарувчи юкори организмиси — Олий Мажлис хиссасини катта маминумиган билан эътироф этами.

Шу билан бирга, конунчилик базасини вуҳудга келтириш бўйича барча ишлар нюхонасига етган деб хисоблаш мумкин эмаслигини ҳам яхши биламиш.

Бу жараённи яна давом эттириш билан бир каторда, амалдаги конунчилик ҳуҷжатларига давр тақозоси ва тўлланган тажриба асосида ўзгартариши ва қўшимчалар ҳам киритмоқдаси. Бир сўз билан айтганда, ҳуқуқий заминни мустахкамлашга қаратилган оғир ва машҳақатли, айтиш мумкин, қунданлик кора меҳнат амалга оширилмоқда.

Биз ҳуқуқий давлат қуриши гапиришнинг маънини таъминлашга ўз хиссасини қўшади.

Дарҳақат, бизда конунчилик базаси юзага келмомда. Конунлар қабул килинмоқда. Табийи савол тугилади: ҳуқуқий замин, ҳалқаро қандай бажарилади, кандай икро этиляпти?

Конун қабул қилиш — бу ишнинг ярми холос. Бунинг учун қабул килинган конунларнинг кундади турмуши мизад амалга ошишини таъминловчи таъсирчан механизм яратиш лозим.

Энг муҳими, шу қонунларнинг бажарилishi учун жаъвоб бўлган ҳокимиёт тузилмаларнинг масъулиятини ошириш зарур. Тан олиш керак: бу соҳада ҳали кўпигина камильлик-нуксоналар борки, улар баязан ҳуқуқий давлат барпо этиши борасида амалга оширилмоқда. Бусиз ҳуқуқий давлат қуриши гапиришнинг маънини таъминлашга ўз кўришни таъминлашади.

Энг муҳими муммослардан биро — ҳақиқий мулодорлар синфини шакллантиришга, хусусий мулк манфатларни мустахкамлашга қаратилган конунчилик ҳуҷжатларини амалга оширишади.

Аввал зикр этилгандек, келажак тақдиридан бириншада оғирлинишни, унан шу масалага боғлиқ. Жамиятнинг асосини, унинг ижтимоий таркибини ҳақиқий ўтга мулодорларнинг кенг катлами ташкил этган тақдирдагина жамият баркарор бўлади, гулаб-жашнайди. Аниқ-равшан кўришиб турган бу ҳақиқатни бугун ҳеч ким инкор этломайди.

Якин тарихимизни сизга эслатмайсан.

Единизда бўлса, якнанда гина, мустақилликнинг даслабки ишларидан бириншада оғирлинишни таъминлашади.

Ишончимиз комилки, бугун-

— маънавий янгиланиш, тамойллари ва устувор йўнанишларни шакллантириш, ҳарбий кучларни куриш, тозалар олдига таъсирчан муносабатлар билан ҳамкорлик соҳасида конулар ва мөтёрий ҳуҷжатларнинг мумкин мажмуга эгами.

Шуну таъкида лозимки, муносабатимизда яратилган ҳуқуқий замин, ҳалқаро эк-

— спертыларнинг баҳоларига кўра, демократик ўзғаришларни шакллантириш, тозалар олдига таъсирчан муносабатларига ўтётгандан давлатлар олдига кўйиладиган энг юксак ва талабиан мөтээрларга тўла жавоб берга олади.

Конун қабул қилиш — бу ишнинг ярми холос. Бунинг учун қабул килинган конунларнинг кундади турмуши мизад амалга ошишини таъминловчи таъсирчан механизм яратиш лозим.

Энг муҳими, шу қонунларнинг бажарилishi учун жаъвоб бўлган ҳокимиёт тузилмалар синфини шакллантиришга, хусусий мулк манфатларни мустахкамлашга қаратилган конунчилик ҳуҷжатларини амалга оширишади.

Аввал зикр этилгандек, келажак тақдиридан бириншада оғирлинишни, унан шу масалага боғлиқ. Жамиятнинг асосини, унинг ижтимоий таркибини ҳақиқий ўтга мулодорларнинг кенг катлами ташкил этган тақдирдагина жамият баркарор бўлади, гулаб-жашнайди. Аниқ-равшан кўришиб турган бу ҳақиқатни бугун ҳеч ким инкор этломайди.

Якин тарихимизни сизга эслатмайсан.

Единизда бўлса, якнанда гина, мустақилликнинг даслабки ишларидан бириншада оғирлинишни таъминлашади.

Ишончимиз комилки, бугун-

— спертыларнинг баҳоларига кўра, демократик ўзғаришларни шакллантириш, тозалар олдига таъсирчан муносабатларига ўтётгандан давлатлар олдига кўйиладиган энг юксак ва талабиан мөтээрларга тўла жавоб берга олади.

Конун қабул қилиш — бу ишнинг ярми холос. Бунинг учун қабул килинган конунларнинг кундади турмуши мизад амалга ошишини таъминловчи таъсирчан механизм яратиш лозим.

Энг муҳими, шу қонунларнинг бажарилishi учун жаъвоб бўлган ҳокимиёт тузилмалар синфини шакллантиришга, хусусий мулк манфатларни мустахкамлашга қаратилган конунчилик ҳуҷжатларини амалга оширишади.

Аввал зикр этилгандек, келажак тақдиридан бириншада оғирлинишни, унан шу масалага боғлиқ. Жамиятнинг асосини, унинг ижтимоий таркибини ҳақиқий ўтга мулодорларнинг кенг катлами ташкил этган тақдирдагина жамият баркарор бўлади, гулаб-жашнайди. Аниқ-равшан кўришиб турган бу ҳақиқатни бугун ҳеч ким инкор этломайди.

Якин тарихимизни сизга эслатмайсан.

Единизда бўлса, якнанда гина, мустақилликнинг даслабки ишларидан бириншада оғирлинишни таъминлашади.

Ишончимиз комилки, бугун-

— спертыларнинг баҳоларига кўра, демократик ўзғаришларни шакллантириш, тозалар олдига таъсирчан муносабатларига ўтётгандан давлатлар олдига кўйиладиган энг юксак ва талабиан мөтээрларга тўла жавоб берга олади.

Конун қабул қилиш — бу ишнинг ярми холос. Бунинг учун қабул килинган конунларнинг кундади турмуши мизад амалга ошишини таъминловчи таъсирчан механизм яратиш лозим.

Энг муҳими, шу қонунларнинг бажарилishi учун жаъвоб бўлган ҳокимиёт тузилмалар синфини шакллантиришга, хусусий мулк манфатларни мустахкамлашга қаратилган конунчилик ҳуҷжатларини амалга оширишади.

Аввал зикр этилгандек, келажак тақдиридан бириншада оғирлинишни, унан шу масалага боғлиқ. Жамиятнинг асосини, унинг ижтимоий таркибини ҳақиқий ўтга мулодорларнинг кенг катлами ташкил этган тақдирдагина жамият баркарор бўлади, гулаб-жашнайди. Аниқ-равшан кўришиб турган бу ҳақиқатни бугун ҳеч ким инкор этломайди.

Якин тарихимизни сизга эслатмайсан.

Единизда бўлса, якнанда гина, мустақилликнинг даслабки ишларидан бириншада оғирлинишни таъминлашади.

Ишончимиз комилки, бугун-

— спертыларнинг баҳоларига кўра, демократик ўзғаришларни шакллантириш, тозалар олдига таъсирчан муносабатларига ўтётгандан давлатлар олдига кўйиладиган энг юксак ва талабиан мөтээрларга тўла жавоб берга олади.

Конун қабул қилиш — бу ишнинг ярми холос. Бунинг учун қабул килинган конунларнинг кундади турмуши мизад амалга ошишини таъминловчи таъсирчан механизм яратиш лозим.

Энг муҳими, шу қонунларнинг бажарилishi учун жаъвоб бўлган ҳокимиёт тузилмалар синфини ш

Сўз — қалам соҳибиға

ИСТИҚЛОЛ МАСЬУЛИЯТИ

ШУ КУНЛАРДА, очиги, кайфиятим кўтариини. Бу шунчаки байрам олдиаги гап эмас. Инсон ҳамма нарсада ўз холатидан келиб чиқади. Шу кунларда «Майдон» деган янги бир романнинг номи яхшига етиб қолди. Менинг олдинги романларни бир-бирига ушшамаганидек, бу асарнинг ҳам шакли ва мазмумида маълум бир ўзгаришлар килишга уриндим.

Муҳими асарнинг номи кенглиларга чиқишимиз рамзи. Асар бевосита мустақилликка ва янги бир кенг оламга юз тутган Ватанимиз ҳәётига бағишланган. Умуман Мустақиллик руҳи менинг кейинги барча асарларни деб дар бир ўйлайман. Факат бу асарда у тўларок акс этгандай бўлди.

Жуда кўп муқаддас тушунчаларимиз бор. Шулардан бири, биринчиси — Ватан тушунчи. Ватан кадим-қадимдан ота-бобаларимиз калбидан масъулият хиссими уйғотган. Бобоқалонимиз Амир Темурнинг фарзандлари ва неввараларига васиятларини бир эслаб кўринг-а.

Мен Ватан олдиаги, Мустақиллик олдиаги масъулиятни хисс этганимдан бир пайтлар шундай шеър ёзгандим:

**Менинг сенга сўзлайдиган сўзларим бисёр,
Юрагимда бир севинч, бир дард.
Баъзан ёғду кечдим, баъзан ёмғир-кор,
Сўзлаш эмасдир шарт.**

**Баъзан эркин юрдим, баъзан сиқилдим,
Киприкларда тошдан оғир гард.
Баъзан тинч юргурдим, баъзан йиқилдим,
Сўзлаш эмасдир шарт.**

**Ҳәётда хайрият, топдим эътиқод,
Кимдир бўлса қаршинга номард, —
Менинг ундан тутгим келди сени эҳтиёт,
Сўзлаш эмасдир шарт...**

Сўзлаш ҳақиқатан ҳам шарт эмасдек! Лекин инсон барibir масъулият ҳақиқи ўйлаши, ун эслаб туриши керак. Муқаддас тушунчаларни асрарининг ўзи учун ҳам масъулиятни керак.

Биз тарихда фақат орзу килган, то ҳозир бизга насиб этимаган Мустақилликка етиб келдик. Мен ижодкорман. Баландларвуз, бақирик-чақирик руҳида галириш менга ярашимаса керак. Умуман, шиорбозлик, ортиқа даъватлар кечаги куннинг белгиси. Бугунгун куннинг машиқатлари, изтиробларини ҳам то ҳозир нималадир ёзган бўлсан, ҳеч качон яширадим. Бундан сўнг ҳам шунга уринаман. Чунки ҳаёт юки менинг ҳам қисматим устидан утади.

Лекин, бу кунги ёрқинлик, одамлар руҳидаги ўзгаришларни ҳам, ҳатто, биринчи навбатда кўришга,

уларга эътибор бериб, кўлимиздан келса, ўсиб боришига ёрдам беришга масъулмиз. Қилинадиган ишлар жуда кўп. Бошқа жабхаларни айтмай, бир ижодор сифатида адабиётимизнинг ўзида ҳам бажарилиши керак булган оламча вазифа борлигини биласиз. Шу ўринда айтмасам бўлмас, бъязи бирордларимиз адабиёт тўхтаб қолмадими, ёки ёзувчилик шилламай қўйди, кабилидаги гапларни гапиришиди. Ҳаёт шуни кўрсатаптики, адабиёт тўхтаб колгани ҳам, ёзувчилар кўл қовушириб ўтиргани ҳам йўк. Иктидорли ёзувчиларнина барчасида Ватан олдиаги, ҳалк олдиаги, истиқлол олдиаги масъулиятни тўйгуси ўсиб боряпти, холос.

Бугун кечаги кунга мос гапларни гапириши эриш бўлганидек, кечаги оҳангларда ёзб ҳам бўлмайди. Ҳар бир даврнинг ўз сўзи бор ва албатта, ўз адабиёт бўлади. Мен ҳар нарсага инхибр қарайдиган бъязи бирордларга деймизми, шундай бир шеърни ўқигим келади:

**Мен эмасман тушкун. Ҳаётда
Ҳамма нарса оғир ботувчи
Хургоқчилик пайти Бир Содда
Бўлган экан ёмғир сутувчи.**

**Айтиш мумкин. Ҳунук ё гўзал
Яшаб ўтиши — одамга боғлиқ.
Тоғлар ҳатто, бўлгандা ўсал,
Мен тоғ! — деган буюк бир Тоғлик.**

**Кайси юртда, ҳасратга тўлиб,
Излаганда одамлар далда —
Айтиян экан бир доно кулиб:
Яшаш керак Биринчи Галда.**

Чиндан бизнинг ҳәётимиз гўзаллашадими, хунукашадими, бу одамларга, ўзимизга боғлиқ. Шароритни яхшилайдиган ҳам, ҳаётта кўрк берадиган ҳам — одамларимиз, ҳалк.

Мен оламдаги барча ҳалқлар, миллатларга хурмат кузи билан қарайдим. Бирон ҳалқ, миллат вақилининг ҳаёт йўлларida курбон бўйиб, топталиб кетиши эмас, ҳатто, ҳурсиниб қўйиши, кўзида бир томи ёш пайдо бўлишини истамайман. Шунинг баробарида мен ўз хонадоним ташвиши билан яшайман. Ҳалқимнинг яшаш ҳолати, орзу ва армонларни менинг қўпроқ кизиқтириди.

Мен шу ҳалқнинг камтариш ижодкори сифатида унинг дастуруни ҳамиши тўкин бўлиши, кўзларida нур порлаши, уйдан остонаяга ёрўн чехра билан чиқишини истайман. Мен унинг шу ҳолатини ёзгим келади. Мен Мустақиллик олдида ва шу ҳалк ҳаётини ёзиш олдида масъулман. Бу — менинг масъулиятим.

Омон МУХТОР.

ТАРАДДУД

АЛИШЕР Навоий номидаги узбек Давлат Академик Катта театрининг ижодий жамоаси янги 51-масумга пухта тайёргарлик курди. Республика мустақиллигининг ёттилиги нишонланадиган кунларда опера шинавандалари учун театр эшиларни кенг очиради. Шу куни томошабинлар Д. Вердининг «Риголетто» операсини янги талқинда томоша килидилар.

Театр директори, ҳалқ артисты Бернора Кориёванинг эътирофида, 1998 — Оила йили ижодий жамоа учун ўзига хос дадил парвозлар ишлиб ўладиди.

Муҳтор Ашрафийининг «Севги тумори» операси, Улугбек Мусаевининг «Тўмарис» балети, Р. Глорин «Лайли ва Мажнун» асарлари театр дастуридан мустаҳкам ўрин олганлигини алоҳида таъкидлаганим келади.

Ҳасан ИБРОХИМОВ.

АНГРЕН

ШУ КУНИ шахардаги

Кимёргарлар ўйнгоҳларда

очишиш маросими бўлиб ўтади.

Айём шарафига уюштирилган

концертларда она-натанни мадҳ

этубчи кўйиб ўтади.

Бундай тадбирлар шахард

нинг Янгибод, Дүкент, Ну

ИСТИҚЛОЛ

</div

